

Vaqif YUSİFLİ
filologiya elmləri doktoru

O, həkimdir. Otuz beş ildir ki, hər gün xəstələrlə baş-başa, üz-üzə, göz-gözədir. Xəstələrin ağrısı da olur, yüngülü də, sağalmasına ümid olmayanda sözə qüvvət verir, heç olmasa, bir az yaşasın deyər. Sonra onların dərdi ürəyinə hopur, uzun müddət o xəstəni unuda bilmir.

Uşaqlıqdan şeirə, sənətə vurğunluqla tanınıb, ilk şeirlərini də məktəbliyə yazıb, amma heç kimə göstərməyib. Ədəbiyyat dərslərində fəallığı ilə seçilirdi və hamı elə bilirdi ki, Süleyman orta məktəbi bitirəndən sonra sənədlərini filologiya fakültəsinə verəcək, amma belə olmadı. Tibb institutuna daxil oldu. Şeirə həvəsi isə sönmədi, elə tələbə itkən ilk şeirləri işıq üzü gördü. İndi Süleyman həkim üç şeir kitabının müəllifidir, o, həm də sözün həkimisi olmağa çalışır. Özü deyir ki, yanına gələn onlarla, yüzlərlə xəstəni sağaldır, amma şairlik çətindir.

Süleyman İsmayılın indi 60 yaşı var və bu ömrün ağırlı-acılı, sevinc və bahar müjdəli ayları, günləri onun şeirlərində əks olunub. Süleymanı xatirələr dünyasında ömrünün, yaşanılan anların, ayların, illərin nostalji hissləri də var, heç vaxt unutmadiğı və unuda bilməyəcəyi, sanki bu gün yaşadığı duyğular da yer tapır. "Əlin üzüləndə hər şeydən, - sevincin bir olanda yay qış, deyirsən öz-özünə: "İlahi, nə yaxşı Dünyada xatirələr varmış". Bu xatirələr işığında dünyada hər şeyə sevinən bir körpə bir körpənin süd qoxulu təbəssümünü görürsən:

Dünyada hər şeyə sevinən körpəm,
Bu yerə, bu göyə sevinən körpəm,
Bu sevgi hardandı?
Gündüzə, gecəyə, günəşə, aya,
İstiyə, soyuğa, torpağa, muya,
Açan çiçəyə, solan yarpağa,

Yatmağa, durmağa,
Ağızda dişə, əldə barmağa
sevinən körpəm,
bu sevgi hardandı?

Süd qoxulu o körpənin sevincindən dünyanın Vaxt adlı əbədi, amma dəyişən mənzilinə düşürük. Vaxtın insan ömrünə nələr verdiyini, nələr aldığını öyrənmək istəyilə...

**Vaxt-bizim düşmənimizdir,
Hər an əlimizdən sıxır.
Söyləməyə qorxdığımız
Söztək dilimizdən çıxır.**

**Bulaq olur, çaya dönür,
Günə dönür, aya dönür,
Qışa dönür, yaya dönür,
Sonra ilimizdən çıxır.**

**Gəlirik-gedirik vaxtsız,
Dünya haqlı, bizsə haqsız.
Yanırıq odsuz-ocaqsız, -
Tüstü külümüzdən çıxır.**

Süleyman İsmayılının xatirələr aləmində bizə tanış insanların portretini, cizgilərini, bəzən də dərini, kədərinə, nakamlığını görürük. Şeirləri ilə on minlərlə insanların qəlbinə köçən Əli Kərimin xəstəxana palatasında yaşadığı son günlər. Qəfil ölümün pəncəsinə ürcəh olan Allahverdi Məmmədlinin son məktubu.

Süleymanın tələbəlik dostu Əlinin yoxluğu: "Sənsiz yer üzünün ilk yazı gəldi, Heç nə olmayıbmiş, - oxudu quşlar".

Ömrün bu yaşından-altmışdan, ya əllidən, qırxdan ötən illərə qayıdanda unudulmayan sevgi xatirələri də dilə gəlir. Amma bu xatirələr heç vaxt öz tərəvətini itirmir. Hicran əzabları ilə, ayrılıq dəqiqələri ilə, həsrət sənələri ilə. Bu sevgi xatirələrindən payız qoxusu gəlir:

**Biz niyə ayrıldığ üzü payıza?
Yalqızlıq udacaq, udacaq məni.
Alıb budağımdan bir yarpaq tək
Külək küçənizə atacaq məni.**

"XATİRƏLƏRMİŞ ÖMÜRDƏN ADAMA QALAN"

**Biz niyə ayrıldığ üzü payıza?
Anıb arayacaq gözlərim səni.
Hələ qış gələcək, qar da yağacaq,
Yalqız uzanacaq izlərin sənin.**

**Biz niyə ayrıldığ üzü payıza?
Yalqızlıq səni də udacaq bu qış.
Kimsəsiz görüncə dəcəl uşaqlar,
Səni qartopuna tutacaq bu qış.
Biz niyə ayrıldığ üzü payıza?**

Son illərin sevgi şeirlərinin çoxunda hiss elədiyim budur ki, yaşanılmayan, qəlbən duyulmayan hisslər o şeirlərə "hopur".

Baxırsan, hər şey var - lap maraqlı görünən təşbeh də, metafora da. Amma sevginin özü yoxdu o şeirlərdə.

Mən bu fikri Süleyman İsmayılın şeirləri haqda deyə bilmərəm. İnsafən, onun sevgi şeirləri kənardan, kitablardan yox, ürəkdən, qandan gələn hisslərin, duyğuların bəhrəsidir.

Hətta eləsi var ki, onlar bəstəçi əlinə düşsə, mahnıya da çevrilər:

Dəryalarda heç üzmədi gəmimiz,
Bu dünyada biçilmədi zəmimiz.
Hər sevgidən şirin oldu qəmimiz,
Get gözəlim,
get əzizim,
get...

Mən bir körpə yolçusuydum bu yolun,
Bu dünyada səyyar idi xəyalım.
Nə biləydim sevdə yolu su yolu,-
Get gözəlim,
get əzizim,
get.

Süleyman İsmayıl da səsinə şair dostlarının səsinə qatır, doxsanıncı illər, 20 yanvar hadisələri, Qarabağ dərdi onun da şeirlərində öz əksini tapır. Bu şeirlərin hamısını birləşdirən "Vətəni sevmək can verər ona" çağırışıdır. 1992-ci ildə Şuşada həlak olmuş igid döyüşçü H. Həmidovun ölümünə yazılmış "Rekviyem" şeiri mənim fikrimcə, Süleyman İsmayılın ən urvatlı, poetik cəhətdən sanballı şeirlərindən biridir. Anasının fəryadı üzərində yazılan bu şeirdə Vətən, Ana, Oğul, Qarabağ sözləri yan-yanı düzülür, ölümün, igidliyin ölümsüzlüyünü təsdiq edir:

**Ana ağı deyirdi: -
-Vətəni sevmək oğlum,
Vətəniyçün ölən oğlum,
Vətənin daşa dönsün!...
Bayılırdı, ayılırdı,
Yenə ağı deyirdi:
-Bu dünyanın ən ölməli
Yeri Qarabağdı, - deyirdi.**

Süleyman İsmayılın "Ötən ilin buludları" şeirlər kitabı anasına həsr etdiyi şeirlərlə başlayır, kitabın sonundakı şeir də anasının xatirəsi ilə bitir. Anasını ruhən yaşadan şeirlərdir. "Bir ömrü şam kimi yandı, İndi mənəm yanan, ana. Ağla-ram, dilimdə adın, Atam ana, anam ana".

Süleyman həkimin bu il 60 yaşı tamam olur. Fevralın girecəyində. Masallı rayonunun Şərəfə kəndində, bir ziyalı ailəsində dünyaya gələn Süleyman bu altmış ildə öz peşəsinə həmişə sadıq qalıb, şeirlərində də Şair kimi sözün həkimisi olmağa can atıb. Və əlbəttə, söz də onun həkimidi, ona mənəvi bir dünya bağışlayıb SÖZ.